

Nr 731

Av herr **Karlsson** i Huddinge m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 14, med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 4 § 1 mom. och 10 § 1 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt, m. m.

(Lika lydande med motion nr 620 i Första kammaren)

Jämfört med skatteberedningens betänkande innebär regeringens skatteförslag inte oväsentliga förbättringar. Den från löntagare håll starkt kritiserade mervärdeskatten har lagts åt sidan, vilket av naturliga skäl framkallat missnöje inom de borgerliga partierna och bland storföretagarna. De sänkningar av den direkta beskattningen som genomföres gäller framför allt mindre och i viss mån medelstora inkomster.

Effekten av skattelättnaderna motverkas emellertid starkt av den 50 %-iga höjningen av omsättningsskatten, som tillsammans med andra befärade prishöjningar hotar att medföra en betydande stegring av levnadskostnaderna. Denna kommer att bli mest kännbar för låglönegrupper och barnfamiljer. En nackdel i regeringsförslaget är även att skärpningen av den indirekta beskattningen inträder redan den 1 juli 1965 medan skattereduktionerna träder i kraft först ett halvt år senare.

Vi förutsätter att riksdagen noggrant kommer att pröva de statsfinansiella förutsättningarna för en mindre höjning av omsättningsskatten och att det definitiva ställningstagandet i denna fråga uppskjutes till maj månad då dessutom budgetutfallet för innevarande år och den allmänna prisutvecklingen bättre kan överblickas.

Vid vår allmänna granskning av förslagen till ökad indirekt beskattning har vi å ena sidan sökt finna utvägar för såväl ökade statsinkomster som besparingar. Avsikten har varit att söka ange vissa förutsättningar för en mindre höjning av omsättningsskatten än som föreslås. Vi har samtidigt kommit till den uppfattningen att vissa angelägna krav, utöver vad som återfinnes i budgetförslaget, måste tillgodoses, även om varubeskattningen icke kan bli avsevärt lägre än den föreslagna.

Ökade statsinkomster och besparingar

Inte minst med tanke på den kraftiga höjningen av varubeskattningen, med åtföljande högre levnadskostnader för löntagarna, anser vi att företagen och större förmögenheter rimligen bör bidra till statsutgifterna med en större del.

Vi anser sålunda, att företagens investeringar icke bör bli något undantag i fråga om höjningen av omsättningsskatten. Enligt finansdepartementets beräkningar rör det sig om hela 300 milj. kr. vid en 3 %-ig höjning av skatten. Med hänsyn till den förmånliga lönsamhets- och vinstutvecklingen inom industrien och den expansiva utvecklingen av exporten finner vi det föreslagna undantaget oskäligt och därtill psykologiskt föga välbetänkt med hänsyn bland annat till att riksdagen tidigare förkastat förslag om undantag från varubeskattning i fråga om livsmedel.

Den föreslagna höjningen av det skattefria beloppet vid förmögenhetsbeskattning från 80 000 till 100 000 kr. anser vi oss kunna acceptera under förutsättning att en rimlig höjning av förmögenhetsbeskattningen i övrigt genomföres. Enligt den ändrade skala som nedan föreslås skulle statskassan tillföras ytterligare ungefär 150 milj. kr. Det skulle innebära en höjning av förmögenhetsbeskattningen från genomsnittligt 1,3 till 2 %, d. v. s. en alltjämt mycket lindrig beskattning.

Vårt förslag om beskattning av börsvinster är nu föremål för utredning. Enligt vad finansministern meddelat kan förslag i ämnet tänkas föreligga till höstrikdagen. Också genom en sådan beskattning kan statskassan tillföras betydande inkomster, som borde möjliggöra en lägre allmän varus katt än den föreslagna.

I annat sammanhang har vi föreslagit en begränsning av de militära utgifterna till innevarande års nivå med hänsyn till de internationella avspänningstendenserna, stormakternas minskning av militärutgifterna och den förutsatta förnyade prövningen av försvarets utformning och kostnader. Jämfört med regeringsförslaget innebär våra förslag i fråga om försvarsmakten en besparing på i runt tal 300 milj. kr.

Vi vill för övrigt ånyo framhålla vår allmänna syn på frågan om statens inkomster. Jämsides med nya skatteintäkter av det slag som här förordats bör en väsentligt större del av statsinkomsterna kunna erhållas genom utveckling av nu befintliga och tillskapande av nya statliga produktiva företag.

Angelägna reform- och anslagskrav

Höjningen av den indirekta beskattningen liksom den allmänna prisutvecklingen är — som redan framhållits — särskilt kännbara för barnfamiljerna. Inte minst därför är den föreslagna uppräknningen av barnbidragen synnerligen motiverad. Å andra sidan borde denna i sin helhet bli ett led i den standardförbättring för barnfamiljerna som alla partier anser vara befogad. Detta förutsätter att barnbidragen göres värdebeständiga.

Vi har föreslagit att barnbidragen indexregleras redan från 1 juli. En justering av studiebidraget, respektive förlängda barnbidraget, från 75 till

100 kr. samt en förbättring av familjebostadsbidragen är också förslag som åsyftar en rimlig kompensation för barnfamiljerna.

Under förutsättning av en 5 %-ig prisstegring under nästa budgetår skulle indexreglering av barnbidragen betyda 75 milj. kr. i ökade statsutgifter medan höjningen av studiebidraget från budgetårets början och familjebostadsbidraget från årsskiftet beräknas sammanlagt innebära ungefär samma belopp eller tillhoppa för barnfamiljerna 150 milj. kr. utöver regeringens förslag.

I fråga om bostadsbyggandet har vi krävt en utökning med 7 000 lägenheter jämfört med regeringens plan, vilket beräknas ta i anspråk ytterligare 150 milj. kr. för statsbelåning. Vi har vidare yrkat på en höjning av gift kvinnas rätt till förvärvsavdrag till 30 % eller högst 4 000 kr., vilket medför ett inkomstbortfall för staten på cirka 60 milj. kr. Övriga mera väsentliga motionskrav från vårt håll är en ökning av biståndet till utvecklingsländerna med 50 milj. kr. och avskaffandet av tullar på varor från dessa länder om tillhoppa ungefär 40 milj. kr. Anslaget till friluftslivets främjande föreslås uppräknat med 3,5 milj. kr.

De olika skatteförslagen

Vi ansluter oss till de föreslagna förändringarna av skatteskalorna vid inkomstbeskattning då vi inte anser att ytterligare reduktioner nu är möjliga.

Det schablonavdrag för kommunala skatter, som föreslås infört, kan vi också godta i princip. Emellertid bör uppmärksammas att regeringens skatteförslag sett i sin helhet inte ger några lättnader för ensamstående skattebetalare annat än i mycket låga inkomstlägen. Ett sätt att ändra detta förhållande vore en höjning av schablonavdragets maximibelopp för ensamstående. Vi föreslår att detta bestämmes till 3 000 kr.

Förslag till ändrad skala för förmögenhetsbeskattningen, i enlighet med vad förut anförts, bifogas.

Vi anser oss böra tillstyrka den föreslagna ändringen i fråga om finansieringen av folkpensioneringen.

Av de skäl som inledningsvis anförts och då de förslag såväl om ökade statsinkomster som beträffande angelägna reform- och anslagskrav som vi ställt och här redovisat ännu icke behandlats av riksdagen anser vi oss icke nu kunna tillstyrka den föreslagna höjningen av omsättningsskatten, till vilken fråga vi därför återkommer i ett senare sammanhang. Vi föreslår emellertid att varje höjning av omsättningsskatten även skall gälla företagens investeringar.

Vi har inget att erinra mot regeringsförslagen beträffande den särskilda varuskatten och försäljningsskatten.

Med hänsyn till det statsfinansiella läget och som en konsekvens av den

stegrade varubeskattningen anser vi oss också böra tillstyrka regeringens förslag beträffande bensin- och tobaksskatterna.

I fråga om den av regeringen bebådade frivilliga särbeskattningen vill vi redan nu anmäla vår positiva inställning, betingad av principiella skäl, och trots att vi är medvetna om att endast inkomsttagare med relativt goda inkomster, vilka därför missgynnas av den nuvarande sambeskattningen, kommer att begagna sig av möjligheten till särbeskattning.

Med hänvisning till vad som här anförts hemställer vi,

att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 14, måtte besluta antaga

dels bifogade förslag till ändrad lydelse av 4 § 1 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt (bil. 1);

dels likaledes bifogade förslag till ändrad lydelse av 11 § 1 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 577) om statlig förmögenhetsskatt (bil. 2).

Stockholm den 9 februari 1965

Erik Karlsson

C. H. Hermansson

Gunvor Ryding

Helmer Holmberg

Gustav Lorentzon

Axel Jansson

Bil 1.

FÖRSLAG

till

Förordning angående ändrad lydelse av 4 § 1 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt

Härigenom förordnas, att 4 § 1 mom. förordningen den 26 juli 1947 om statlig inkomstskatt skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

4 §.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

1 mom. Från sammanlagda nästföljande stycke.

Skattskyldig, som kommunalskattelagen sägs.

Avdrag enligt första stycket för kommunal skatt skall beräknas till ett belopp motsvarande minst en fjärdedel av den sammanräknade nettoinkomsten (summan av den skattskyldiges enligt denna förordning fastställda inkomster från olika förvärvskällor, minskad med avdrag enligt första stycket för underskott). Avdraget må dock icke

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

vid tillämpning av denna schablonregel beräknas till högre belopp än 3 000 kronor eller, för makar som under beskattningsåret levtt sammans, för dem båda gemensamt till högre belopp än 4 500 kronor eller, för den som under beskattningsåret varit ogift (varmed jämställes änka, änking eller frånskild) och haft hemmavarande barn under 18 år, till högre belopp än 4 500 kronor. Bestämmelserna i detta stycke skola icke äga tillämpning på fysisk person, som enligt vad därom är särskilt stadgat taxeras till statlig inkomstskatt i det för riket gemensamma distriktet, samt ej heller på juridisk person annat än i fall som avses i 6 § 3 mom.

Har sådan i fråga.

Bil. 2.

FÖRSLAG

till

*Förordning angående ändring i förordningen den 26 juli 1947
(nr 577) om statlig förmögenhetsskatt*

Härigenom förordnas, att 11 § 1 mom. förordningen den 26 juli 1947 om statlig förmögenhetsskatt skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

11 §.

1 mom. Statlig förmögenhetsskatt familjestiftelse utgöra:

när den beskattningsbara förmögenheten icke överstiger 150 000 kronor: en procent av den del av den beskattningsbara förmögenheten, som överstiger 100 000 kronor;

när den beskattningsbara förmögenheten överstiger

150 000	men icke	200 000 kr.:	500 kr. för	150 000 och	1,5 % av
					återstoden
200 000	„	„	400 000 „	1 250 „	„
				200 000 och	2 % av
					återstoden
400 000	„	„	1 000 000 „	5 250 „	„
				400 000 „	2,5 % av
					återstoden
1 000 000	—		20 250 „	„	1 000 000 „
					3 % av
					återstoden